herpy

AGAMER

Bell's Forest Dragon

Gonocephalus bellii

Gonocephalus bellii er en skovagam med kraftig nakke- og rygkam, som lever i bjergskov på den thailandske og malaysiske halvø. Dyret sidder lodret på stammerne, skifter mellem grågrønt og brunt og drikker vanddråber fra blade og bark. Der findes kun lidt viden om pasningen, så vejledningen bygger på den nært beslægtede *Gonocephalus chamaeleontinus*. Arten er kun for erfarne holdere.

Familie: Agamidae Tidligere navn: *Lophyrus bellii; Lophyrus bornensis*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**30-40 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**28-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**80-95 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3-5 æg**
Inkubation	**70-90 dage** ved 25-26 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's bilag, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), og arten er ikke på EU's liste over invasive arter.

Om arten

Gonocephalus bellii er en sammentrykt agam med lang hale og en kam af spidse torne langs nakken og ryggen. Farven går fra grågrøn til brun med mørkebrune tværbånd. Hannen har en strubesæk, som kan være blågrøn til lyserødlilla.

Størrelsen er ikke dokumenteret for arten. De 30-40 cm i alt, som boksen viser, er lånt fra den nært beslægtede *Gonocephalus chamaeleontinus*, og levetiden på 8-15 år er lånt fra *Gonocephalus grandis*.

Artsnavnet *bellii* er givet efter den britiske zoolog Thomas Bell. Arten blev beskrevet i 1837 under navnet *Lophyrus bellii*. Den er tæt beslægtet med *Gonocephalus bornensis*, og de to er i en del litteratur regnet for samme art.

Udbredelse og levested

Gonocephalus bellii lever på den sydlige del af den thailandske halvø (mellem Surat Thani og Nakhon Si Thammarat) og på Malaysias halvø, bl.a. i Perak, Pahang og Selangor og på øerne Pangkor og Penang. Forekomster på Borneo i ældre kilder skyldes forveksling med *Gonocephalus bornensis*.

Arten lever i skov, især i 1.000-1.800 m højde. Den er vurderet som ikke truet (LC).

> **Oprindelig udbredelse:** Thailand og Malaysia.

LEVESTED

Gonocephalus bellii lever i skov i bjergene. Som andre skovagamer er den dagaktiv og sidder på lodrette stammer og i buske med hovedet opad. I 1.000-1.800 m højde er klimaet køligere end i lavlandet, så arten kræver ikke lavlandsregnskovens varme.

Hunnen lægger 3-5 æg pr. kuld. Næsten alt andet om artens levevis i naturen er ikke dokumenteret. Skovagamerne i slægten drikker dråber fra blade og bark og æder insekter, orme og snegle.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Gonocephalus bellii*, og arten holdes sjældent. Klimaet i udbredelsesområdet er køligt og fugtigt på grund af højden over havet. Den nært beslægtede *Gonocephalus chamaeleontinus* har samme levevis og lever også op til omkring 1.500 m højde. Terrariemål, fugt, lys og foder er lånt fra den og fra slægtens øvrige arter, og temperaturerne er sat lidt lavere på grund af bjergklimaet.

Et voksent dyr skal have et glasterrarie på mindst 60 × 60 × 120 cm (længde × bredde × højde). Arten er trælevende, så højden er vigtig, og et højt terrarie giver en lodret temperaturgradient. Glas holder fugten langt bedre end net, og metalnet kan ruste og få kløerne til at sætte sig fast. Giv terrariet god ventilation alligevel, så luften ikke bliver stillestående.

Indret med mange klatregrene, fleksible vinranker og stykker korkbark, og sæt nogle grene under varme- og UVB-lampen, så dyret kan sole sig. En falsk bund med afløb gør det nemt at holde terrariet fugtigt uden at samle vand. Hold ét dyr pr. terrarie. Hannerne i slægten er territoriale, og to hanner må aldrig holdes sammen.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Gonocephalus bellii skal have 22-26 °C om dagen. Giv en lokal solplads under en lampe på 28-32 °C, hvor dyret kan sole sig, og gør det muligt at vælge en køligere plads højere eller lavere oppe. Om natten skal temperaturen ligge på 18-22 °C. Tallene er et skøn: de ligger lidt under tallene for *Gonocephalus chamaeleontinus* (24-27 °C om dagen), fordi *G. bellii* lever højere oppe. Varmemåtte i bunden hjælper ikke, for dyret sidder i grenene.

Mål temperaturen i flere højder og brug termostat. Arten kommer fra skygget skov, så sørg for, at den kan trække sig væk fra varmen.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden hos *Gonocephalus bellii* skal være høj hele året, ca. 80-95 %. Tallet er lånt fra *Gonocephalus chamaeleontinus*. Et automatisk forstøvningsanlæg er den bedste løsning. Uden anlæg forstøves terrariet rigeligt tre til fire gange om dagen med en blomsterforstøver.

Skovagamerne drikker dråber fra blade, grene og terrariets glas, og dråberne skal være ret store, før dyret reagerer. En tågemaskine giver dem ikke. Lad vand løbe ned ad glasset eller samle sig på bladene. Er luften for tør, bliver dyret dehydreret, især efter indkøb.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Ud over dråberne kan der stå en stor vandskål i terrariet hos *Gonocephalus bellii*, så lav, at dyret let kan komme op igen. Dyret drikker næppe af skålen, men den hjælper med at holde fugtigheden oppe. Skift vandet jævnligt.

LYS OG UVB

Gonocephalus bellii er dagaktiv og skal have UVB-lys og en solplads. UVB-røret skal være af høj effekt, så dyret kan danne D3 og optage kalk. Ferguson-zone 2 er lånt fra *Gonocephalus chamaeleontinus*. Monter røret, så dyret kan komme tæt på og også gemme sig i skygge. Lyset tændes 12 timer om dagen. Skift UVB-røret efter producentens anvisning.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Skovagamer æder insekter, orme og snegle. Foderet til *Gonocephalus bellii* er ikke dokumenteret, så rådene er lånt fra *Gonocephalus chamaeleontinus*: regnorme, voksmøllarver, melorme og fårekyllinger. Voksne dyr fodres hver anden dag, og unger hver dag med bananfluer, små fårekyllinger og små melorme. Alle foderdyr støves ved hvert måltid med et tilskud, der indeholder kalk og D3, fordi skovagamer er udsat for metabolisk knoglesygdom, især som unge.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Gonocephalus bellii og de andre skovagamer er sky og sidder helst helt stille. De egner sig til at blive set på og ikke til at tage op. Arbejd roligt, når du åbner terrariet, og hold dig til det nødvendige.

Hannerne i slægten er territoriale og viser sig frem over for andre hanner. Dyr i handlen er som regel vildfangne, stressede og parasitbefængte, så de skal have ro, og en afføringsprøve bør undersøges hos dyrlægen hurtigt.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har en tydeligere kam og en større strubesæk end hunnen. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Gonocephalus bellii*. Hos slægtningen *Gonocephalus chamaeleontinus* bør hunner veje mere end 60 g, før de sættes sammen med en han.

PARRING

Parring af *Gonocephalus bellii* i fangenskab er ikke dokumenteret. Hos slægtningen *Gonocephalus chamaeleontinus* viser hannen sig frem for hunnen med udfoldet strubesæk, vipper op og ned og bider fat i hendes nakkekam. Parringen varer højst ti minutter. Er dyrene opstaldet hver for sig, sættes hunnen ind til hannen og ikke omvendt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten lægger æg, og et kuld er på 3-5 æg. Hvor ofte hunnen lægger, og hvordan reden ser ud, er ikke dokumenteret for arten. Hos slægtningen *Gonocephalus chamaeleontinus* graver hunnen et redehul, der kan være op til 15 cm dybt, så underlaget skal være løst og fugtigt.

INKUBATION

Rugetid og temperatur er ikke dokumenteret for *Gonocephalus bellii*. Boksens tal er lånt fra *Gonocephalus chamaeleontinus*, hvis æg klækker efter 70-90 dage ved 25-26 °C i let fugtig vermiculit og omkring 87 % relativ luftfugtighed. Da *G. bellii* lever i bjergene, kan en lidt lavere temperatur passe bedre.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af ungerne er ikke dokumenteret for *Gonocephalus bellii*. Hos slægtningen *Gonocephalus chamaeleontinus* fodres ungerne hver dag med bananfluer og små insekter og sorteres efter størrelse, så de ikke konkurrerer om føden. Unger af skovagamer er udsatte for kalkmangel, så de skal have UVB og kalk med D3 ved hvert måltid.

Sundhed og typiske fejl

Dyrene i handlen er som regel vildfangne, så problemerne skyldes ofte transport, dehydrering og parasitter. Typiske problemer hos skovagamer er:

- Indvoldsparasitter hos nyindkøbte dyr. Få en afføringsprøve undersøgt.
- Dehydrering, hvis dyret ikke får vanddråber nok, eller luftfugtigheden er for lav.
- Metabolisk knoglesygdom ved for lidt UVB og kalk.

- Skader på snuden, hvis dyret løber mod glas eller net.

Gå til en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis dyret holder op med at æde, har åben mund eller får sår.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.